

6. Єременко І. Ф. Комплексна система управління інноваційними процесами / І. Ф. Єременко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – №6 (48). – С. 95-99.
7. Турило А. М. Інновації: сутність і теоретичні характеристики / А. М. Турило, О. А. Зінченко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – №5 (47). – С. 76-79.
8. Кузьмін О. Є. Чинники, що визначають стимули і мотиви інноваційної діяльності підприємства / О. Є. Кузьмін, М. М. Вороновська // Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку». – 2011. – №714. – С. 3-8.
9. Философский энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1989. – 815 с.

Папи Василий Васильевич, Гладинец Наталья Юрьевна
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЙ

Исследованы вопросы управления инновационными процессами с учётом ряда компонентов, которые определяют инновационную деятельность каждого предприятия, а именно: цели, приоритеты, финансирование, разработка, производство, реализация. Предложено механизм разработки и внедрения инновационного проекта на предприятии. Определены факторы, которые подлежат оценке при формировании инновационной стратегии предприятия.

Ключевые слова: инновации, инновационная деятельность, инновационный проект, инновационная стратегия, управление инновационной деятельностью.

V. Papp, N. Hladynets

CONCEPTUAL APPROACHES TO INNOVATIVE ACTIVITY MANAGEMENT OF ENTERPRISES

The question of innovative processes management on enterprises has been investigated, with the consideration of some components that are determinable when innovative activity of each enterprise is fulfilled such as aims, priorities, financing, development, production, realization. Mechanism of development and introduction of innovative project on enterprise has been suggested. Factors that must be evaluated according to the formation of innovative strategy of enterprise have been determined.

Key words: innovations, innovation activity, innovation design, innovation strategy, innovation management.

Одержано: 23.06.2014 р.

УДК 330.341

Петричко Марія Михайлівна

*к.е.н., старший викладач кафедри обліку та фінансів,
Мукачівський державний університет*

**ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНА ГАЛУЗЬ ЯК ОБ'ЄКТ ІНВЕСТУВАННЯ
В ІННОВАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ**

В статті розглянуто сучасний стан та умови функціонування виноградарсько-виноробної галузі України, виділення окремих проблем її функціонування, а також виявлення пріоритетних напрямів розвитку підприємств галузі.

Ключові слова: виноградарська галузь, виноробна галузь, тенденції, проблеми, напрямки розвитку

ВСТУП

Постановка проблеми. Виноградарство і виноробство належать до стратегічних галузей АПК України, що забезпечують виробництво і споживання винограду і винопродукції, значні надходження до державного бюджету. Однак в останні роки їх розвитку спостерігається ряд негативних тенденцій. Насамперед це стосується виноградарства як базової складової виноградарсько-виноробної галузі.

Лібералізація економіки показала жорсткий механізм ринку – взаємодію попиту та пропозиції. Підприємства, що виробляють продукцію не потрібну на ринку, мають збитки та припиняють своє існування,

а ті, що змогли вирішити завдання виживання у конкурентному середовищі, одержали можливість та одночасно постали перед потребою формування стратегії інноваційного розвитку, що неможливо без залучення інвестиційних ресурсів для ефективного функціонування галузі.

Формування напрямів інвестиційно-інноваційного розвитку виноградарсько-виноробної галузі має відбуватися з урахуванням перспективи, що являється процесом розробки інвестиційно-інноваційної стратегії. В зв'язку з цим актуального значення набуває розробка і впровадження дієвого механізму стимулювання інвестиційної діяльності суб'єктів галузі з вирощування та переробки

винограду, пошук форм, методів і джерел залучення інвестицій, системне використання інвестиційних потоків на відновлення і вдосконалення матеріально-технічної бази, технології та організації виробництва продукції як ключових заходів у пошукванні національної економіки країни. Одним з таких заходів є створення інвестиційно-привабливого клімату в державі, який за рейтингом Світового банку Doing Business для України становить 145 місце з 181 країни світу. Для порівняння Естонія – на 22 місці, Болгарія – на 45, Угорщина – на 41, Польща – на 76, Росія – на 120, Молдова – на 103, Білорусь – на 85 [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження проблем формування джерел інвестиційно-інноваційної діяльності галузей економіки не нове для економічної науки. Вивченню даної проблеми для виноградарсько-виноробної галузі приділяли значну увагу такі вчені, як А. М. Авідзба, А. Н. Бузні, В. В. Власов, О. М. Гаркуша, В. М. Геєць, О. П. Дикань, І. Г. Матчина, С. В. Прохорчук, П. Т. Саблук, І. І. Червен, С. Г. Черемісіна та багато інших.

Вирішенню проблем відродження підприємств галузі за рахунок інвестиційних засобів присвячено достатньо праць таких представників національної аграрної економіки, як Л. В. Дейнеко, Г. Є. Жуйков, М. І. Кісіль, Н. М. Антофій, П. М. Макаренко, Л. О. Мармуль, В. Я. Месель-Веселяк, Г. М. Підлісецький, В.П. Ситник.

Однак, незважаючи на значну кількість публікацій, їхнє наукове та практичне значення, низка питань стосовно інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку виноградарсько-виноробної галузі вимагає уточнення та нових підходів. Зокрема, потребують подальшого дослідження й удосконалення методи ефективного організаційно - економічного механізму інвестиційного забезпечення інноваційних процесів виноградарсько-виноробної галузі в сучасних економічних умовах на довгострокову перспективу.

Постановка завдання. Метою написання даної статті є дослідження сучасного стану та умов функціонування виноградарсько-виноробної галузі України, виділення окремих проблем її функціонування, а також виявлення пріоритетних напрямів розвитку підприємств галузі.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Виноградарство і виноробство в Україні завжди були важливими галузями агропромислового комплексу. Займаючи незначну частку в площі сільськогосподарських угідь, ця галузь істотно впливає на рівень соціально-економічного розвитку регіонів. За кліматичних умов промислове виноградарство в Україні розвинуто тільки в Автономній Республіці Крим, Одеській, Миколаївській, Херсонській та Закарпатській областях, найбільшу питому вагу за площами виноградників в Україні має Одеська область – 39,8 %, АР Крим – 39,1 %, Миколаївська область – 7,5 %, Херсонська – 6,6 %, Закарпатська – 4,9 %. Станом на 2012 рік загальна площа виноградних насаджень в Україні налічує 55,0 тис.га проти 70,7 тис. га в 2011р. по сільськогосподарських підприємствах та 67,9 тис га проти 84,1 тис. га в 2011 р. – по всіх категоріях господарств. Валовий збір по цих категоріях відповідно склав у 2011 році 336,96 та 512,85 тис. т при середній врожайності 6,0–6,1 т/га, а в 2012 році – 292,9 та 456,0 тис.т при середній врожайності 5,3 – 6,7 т/га. Проте, з огляду на показники валового збору, які при наявності коливань все ж таки стабільно зростали (з 224,9 тис. т. в 2010 р. до 336,9 тис. т. в 2011 р., а в 2012 р. – лише 292,9 тис.т.) можна зробити висновок, що ефективність виноградарства має хвилеподібний характер, а її підвищення можна пояснити, ймовірно, за рахунок технологічних новацій.

Динаміка показників переробки не співпадає за характером коливань з динамікою валових зборів (так, наприклад, зменшення обсягів переробки до 344,7 тис. т у 2012 р. на фоні одночасного зростання валового збору свідчить про те, що на обсяги переробки та виробництво виноматеріалів впливає не тільки кількість отриманої сировини, але передусім загальний стан платоспроможності населення і відповідно попиту) [9]. Баланс виробництва та споживання винограду (прогноз на 2015 р. та 2025 р. відповідно до Програми розвитку виноградарства та виноробства) представлено у табл. 1.

Таблиця 1.

Баланс виробництва та споживання винограду в Україні, тис. т *

Стаття балансу	2010	2011	2012	2015 (прогноз)	2020 (прогноз)
Загальна пропозиція	463,3	580,6	535,6	620,0	795,0
Виробництво по всіх категоріях господарств	407,9	521,8	456,0	570,0	750,0
Виробництво по сільськогосподарським підприємствах	-	336,9	292,9	494,8	694,3
Імпорт	55,4	58,8	79,6	50,0	45,0
Переробка на вино	375,8	353,9	329,6	470,0	590,0
Експорт	0,021	0,035	0,025	0,060	0,10
Споживання столового винограду у розрахунку на 1 особу, кг	0,9	1,1	1,2	2,2	3,6

* Розраховано автором за матеріалами джерела [6]

Споживання винограду у свіжому вигляді має тенденцію до постійного зростання, хоча абсолютні значення споживання (від 0,9 кг в 2010 р. до 1,2 кг на

душу населення в 2012 р.) ще далекі від раціональних, фізіологічно обґрунтованих норм, які становлять не нижче 8 кг у рік на душу населення (в різних джерелах

інколи приводяться дані на рівні 10-12 кг на душу населення в європейських країнах). Споживання столового вина за цей же період також дещо зросло (від 1,7 до 2,2 л на душу населення).

Обсяги імпорту винограду коливаються в останні роки у середньому від 50 до 80 тис. т. При цьому виноград технічних сортів складає незначну (5–6%) частку від загального обсягу імпорту. Таким чином, в Україну ввозиться переважно виноград столових сортів, що свідчить про недостатній розвиток столового виноградарства. Основними постачальниками виноградного вина на територію України є Молдова та Грузія, а невелика частина ринку розподілена між Францією, Чилі, Італією та іншими країнами.

Експорт винопродукції вітчизняного виробництва складає тільки 5-15%. Українська продукція реалізується перш за все в Росію, Білорусь, а також в Німеччину, Австрію, Швейцарію, США, Канаду, Польщу та ін. За останні роки обсяги експорту винопродукції порівняно з 2010 роком збільшилися і склали у 2012 році 2413,8 тис. дал., включаючи тихі, ігристі вина та виноматеріали. У грошовому виразі експорт збільшився майже у 2,5 рази за рахунок підвищення цін. Частка тихих вин у загальному обсязі експорту становить 80%, а ігристих – 20%, у групі тихих вин 51,1% припадає на столові вина, а 49,9% – на кріплени[5].

Закладання нових насаджень є важливим чинником збільшення ефективності галузі виноградарства в цілому, з огляду на високу зрідженість насаджень, особливо старих (20–34,6%) та наявність у структурі насаджень таких, строки експлуатації яких перевищені (у середньому в Україні

– на рівні 15–20%). На рівень зниження валового збору винограду в 2012 р. однаково вплинули як зміна площ виноградних насаджень, так і досягнутий рівень врожайності виноградників. Вказані два фактори впливають на об'єм сировини, яка використовується для виробництва виноробної продукції. За таких умов виноробна галузь не може працювати на повну потужність і вимушена купувати сировину за кордоном.

Обсяги переробки винограду на виноматеріали у 2011–2012 рр. за регіонами характеризуються такими даними (табл. 2). У 2012р. збільшили переробку винограду підприємства Одеської (на 15,0 тис. т, або на 11%) та Закарпатської (на 3,0 тис. т, або на 45%) областях. На 37% зменшилися обсяги переробки у Херсонській області, на 29% – у м. Севастополі.

На підприємства Одещини припадало 44% загального обсягу переробленого винограду, Автономної Республіки Крим – 22%, Миколаївської області – 16%. У 2012р. 28% від загального обсягу переробленого винограду складала власна сировина (у 2011р. – 34%). Найменше використовували власний виноград підприємства Миколаївської (7,6%) та Закарпатської (11,4%) областей. Давальницька сировина складала 2,3 тис. т (менше 1% загального обсягу переробленого винограду).

Середня ціна закупівлі винограду для переробки зросла з 3361 грн. за 1 т у 2011 р. до 3829 грн. у 2012 р. (на 14%). Це відбулося за рахунок підвищення цін на виноград у Миколаївській – з 2661 до 3674 грн. за 1 т (на 38%) та Одеській – з 3059 до 3419 грн. (на 12%) областях, АРК – з 4870 до 5594 грн. (на 15%). У решті регіонів спостерігалось незначне зниження цін.

Таблиця 2.

Обсяги переробки винограду на виноматеріали у розрізі регіонів України у 2011–2012рр., (т)*

Регіон	Фактично перероблено винограду на виноматеріали					У тому числі				Довідково	
	всього		у % до загального підсумку		2012р. у % до 2011р.	власновирощений		закуплений		середня ціна закупівлі 1 т винограду, грн.	
	2011 р.	2012 р.	2011 р.	2012 р.		2011р.	2012 р.	2011 р.	2012 р.	2011 р.	2012 р.
Україна	353900,8	329629,7	100,0	100,0	93,1	119609,4	92245,5	230898,4	235130,8	3360,8	3829,3
Автономна Республіка Крим	86332,8	73151,6	24,4	22,2	84,7	46432,0	32901,7	39608,9	40249,9	4869,6	5594,4
Закарпатська	6512,5	9469,0	83,3	2,9	145,4	407,9	1075,3	61104,6	8393,7	2557,2	2542,8
Миколаївська	58748,7	53928,0	16,6	16,4	91,8	10202,6	4105,8	48546,1	49822,2	2661,0	3673,9
Одеська	131427,5	146452,5	68,6	44,4	111,4	29486,6	32816,3	101940,9	113636,2	3058,6	3419,2
Херсонська	47061,1	29663,6	13,3	9,0	63,0	12604,9	6894,6	34456,2	22769,0	3641,2	3567,8
м.Севастополь	23818,2	16965,0	6,7	5,1	71,2	20475,4	14451,8	241,7	259,8	4477,9	4033,8

* Розраховано автором за матеріалами джерела [9]

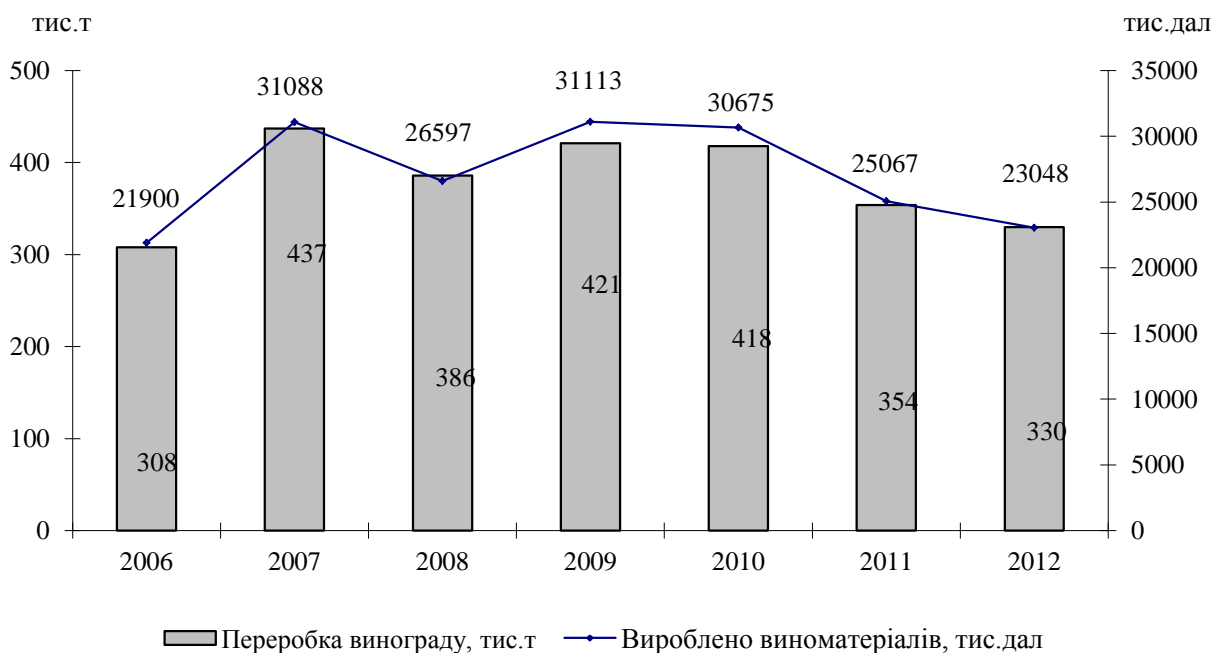
Обсяги переробки підприємствами винограду (рис. 1) на виноматеріали у 2012 р. склали 329,6 тис. т, що на 24,3 тис. т, або на 7% менше, ніж у 2011 р.; виноматеріалів вироблено 23,0 млн. дал. (на 2,0 млн. дал., або на 8% менше). Така ситуація зумовлена застарілим обладнанням по переробці винограду, яку доцільно б покращити за рахунок капітальних інвестицій, лізингу, державних програм цільового

фінансування виноградарсько-виноробної галузі України.

Аналіз статистичних даних щодо переробки винограду на виноматеріали за сортами показав, що в 2011–2012 рр. сформувалась наступна ситуація (табл. 3).

Найбільш поширеними сортами винограду для переробки протягом 2012р. є «Аліготе» та «Каберне Совіньйон» – відповідно 14,4 і 11,3% у загальному

обсязі переробленого винограду при позитивній динаміці порівняно з 2011 роком.

Рис. 1. Динаміка переробки винограду та виробництва виноматеріалів, 2006-2012 рр. *

*Джерело: Розраховано автором за матеріалами джерела [9]

У 2012р. порівняно з попереднім роком середня масова концентрація цукрів у винограді «Аліготе» підвищилась з 181,5 до 186,0 г/дм³, що є позитивним. Стосовно сорту винограду «Каберне Совіньйон» слід відмітити зменшення з 197,0 до 196,5 г/дм³, на що потрібно звернути увагу виробникам, тому що даний

показник є важливим при виробництві якісної винопродукції, покращення якого дасть змогу конкурувати з вітчизняною та імпоротною винопродукцією як на території України, так і за її межами.

Таблиця 3.

Переробка винограду на виноматеріали за сортами в Україні*

Найменування сортів винограду	Фактично перероблено винограду на виноматеріали, т					Середня масова концентрація цукрів, г/дм ³	
	2011 р.	2012 р.	у % до загального підсумку		2012р. у % до 2011р.	2012 р.	2011 р.
			2011 р.	2012 р.			
Аліготе	44496,3	47493,2	12,6	14,4	106,7	186,0	181,5
Бастардо магарацький	10214,5	8100,4	9	2,5	79,3	197,0	195,1
Каберне Совіньйон	35160,9	37092,2	9,9	11,3	105,5	196,5	197,0
Кокур білий	6433,5	2768,9	1,8	0,8	43,0	205,0	199,4
Мерло	13578,9	8895,3	3,8	2,7	65,5	195,8	192,2
Мускат (білий, рожевий, Оттонель і т.і.)	29582,8	26076,0	8,4	7,9	88,1	190,2	189,3
Одеський чорний	7437,1	5119,6	2,1	1,6	68,8	200,5	193,9
Піно (білий, чорний, сірий)	11560,3	9074,6	3,3	2,8	78,5	190,1	184,4
Рислінг	14478,4	13281,2	4,1	4,0	91,7	182,6	181,7
Ркацителі	46604,0	30830,1	13,2	9,4	66,2	191,6	186,4
Сапераві північний	8160,4	7310,0	2,3	2,2	89,6	198,8	190,5
Совіньйон	22092,1	18186,7	6,3	5,5	82,3	185,9	183,7
Сухоліманський	4266,2	3259,9	1,2	1,0	76,4	179,0	179,3
Трам'єнер рожевий	3652,5	2874,4	1,0	0,9	78,7	189,7	183,6
Фетяска	3574,2	4778,2	1,0	1,4	133,7	177,4	178,8
Шардоне	20774,9	30683,0	5,9	9,3	147,7	185,6	183,3
Інші	71833,8	73806,0	20,2	22,3	102,7	183,9	182,3

* Розраховано автором за матеріалами джерела [9]

Провівши дослідження статистичних даних, ми дійшли висновку, що виробництво виноматеріалів за регіонами має такі характеристики (табл. 4).

Таблиця 4.

Виробництво виноматеріалів в розрізі областей України та видів продукції, 2011-2012рр. *
(тис. дол.)

Регіон (область)	Фактично вироблено виноматеріалів					У тому числі							
	2011 р.	2012 р.	у % до загального підсумку		2012 р. у % до 2011 р.	шампанські та ігристі		коньячні		для випуску вин та закладки на витримку			
			2011 р.	2012 р.		2011 р.	2012 р.	2011 р.	2012 р.	столові		кріплені	
Україна	25066,9	23048,3	100,0	100,0	91,9	6041,3	5637,4	2400,4	2474,1	11102,2	11286,3	4529,0	3421,9
Автономна Республіка Крим	7406,7	5664,9	29,6	24,6	76,5	632,3	441,7	383,5	615,6	2962,1	2542,1	3389,0	2049,4
Закарпатська	391,4	793,1	1,6	3,4	202,7	-	-	-	-	214,0	610,9	177,3	182,3
Миколаївська	3874,8	3715,0	15,4	16,1	95,9	1355,6	971,7	85,2	79,8	1742,5	2233,1	169,1	430,5
Одеська	8850,0	9809,4	35,3	42,6	110,8	2738,7	3298,5	645,2	765,9	4381,7	4871,2	690,9	721,5
Херсонська	3266,2	1762,0	13,0	7,6	53,9	785,1	234,0	1286,5	1012,8	1134,2	454,7	22,1	-
м.Севастополь	1277,8	1303,9	5,1	5,7	102,0	529,6	691,5	-	-	667,7	574,3	80,6	38,2

Дані табл. 4 засвідчують, що загальний випуск виноматеріалів порівняно з 2011 р. збільшили підприємства Одеської – на 1,0 млн. дал (на 11%), Закарпатської – на 4,0 млн. дал (у 2 рази більше) областей та м. Севастополь – на 26,1 тис. дал (на 2% більше).

З прийняттям Закону України про фінансування закладання виноградників за рахунок коштів одновідсоткового збору від реалізації виноробної продукції зросли обсяги закладень нових виноградників.

За останні роки в галузі здійснюються заходи щодо стабілізації та нарощення обсягів виробництва винограду і винопродукції. Вочевидь, що виноградарство потребує сучасної агротехніки і засобів механізації і що лише за умов мобілізації і чіткої координації організаційних та науково-технічних резервів всіх секторів виноградарсько-виноробної галузі можливо забезпечити сталий розвиток вітчизняного виноградарства.

Не менш важливим є і питання щодо зрошеності земель під виноградниками. Так, серед вище названих основних п'яти регіонів України, Херсонська область посідає провідне місце в структурі виноградарсько-виноробної галузі країни, оскільки визначається високою природною родючістю ґрунтів, має вдале географічне розташування, великий природно-ресурсний потенціал. Однак слід відзначити, що область має найнижчу в Україні забезпеченість власними водними ресурсами (середньобагаторічний місцевий стік становить лише 0,14 км³) і з огляду на це гарантоване сільськогосподарське виробництво в умовах посушливого степу можливе лише за наявності надійного, економічно обґрунтованого зрошення.

Результати оцінки показників насаджень виноградників на зрошуваних землях Херсонської області за 2008 - 2012 рр. та їх прогнози до 2015 р. відповідно до Програми розвитку виноградарства та

виноробства мають наступний вигляд (рис. 2.).

Аналітичне дослідження насаджень виноградників на зрошених землях Херсонської області показує, що зрошення має позитивний вплив на урожайність насаджень, а тому за прогнозами такі насадження будуть зростати кожного року.

Важливе значення для вдосконалення сортової спеціалізації та розміщення виноградарства має розсадництво, сучасний стан якого в Україні можна охарактеризувати як кризовий. Так, в 10 разів зменшилася кількість спеціалізованих розсадницьких господарств, виробництво саджанців скоротилося в 11 разів і на 15-20% знизився їх вихід з 1 га. В даній ситуації Херсонщина має значно кращі показники завдяки інтенсивному розвитку розсадництва в агрофірмі «Білозерський», частка якої становить 40,0% у виробництві саджанців в Україні. При цьому агрофірма забезпечила 66,5% обласного виробництва саджанців кращих зарубіжних клонів та 26,6% - загальнодержавного. Відзначимо, що розвиток розсадництва характеризується значною трудоємкістю (у 7-10 разів вище порівняно з виноградарством), високою кошторисною вартістю [1].

Ми підтримуємо думку науковців, які вважають, що необхідною умовою забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних вин на міжнародному споживчому ринку є подальше вдосконалення якості продукції зі збільшенням строків гарантованої стабільності до півтора року. Для цього необхідно провести комплексні заходи щодо поліпшення стану виробництва на основі зростання вимог до сировини, обладнання, готової продукції та допоміжних матеріалів, які відіграють важливу роль у процесах виготовлення вина, його стабілізації, гармонізації смаку й підвищенні економічних показників виробництва [2]. Ці заходи вже набувають широкого розповсюдження на приватних підприємствах.

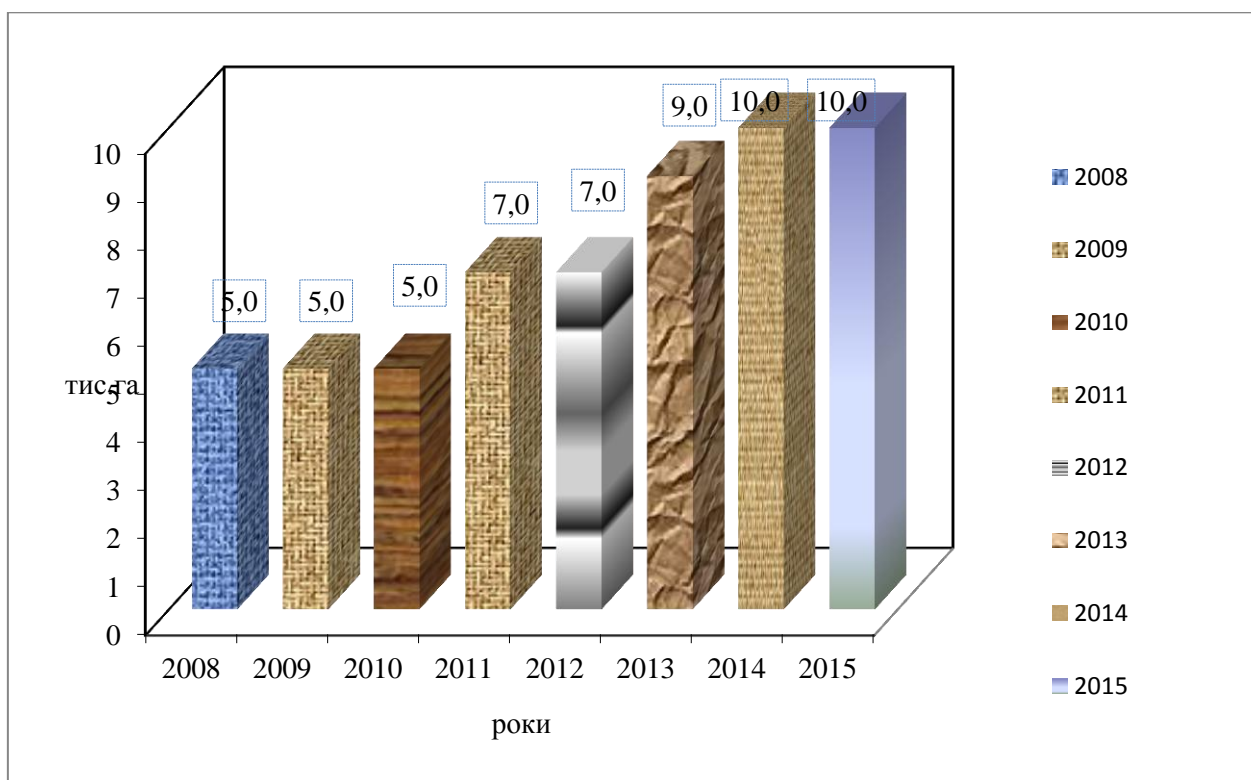

Рис. 2. Показники насаджень виноградників на зрошуваних землях Херсонської області та їх прогнози до 2015 р., тис. га. *

*Розраховано автором за матеріалами джерела [9]

Інновації стають саме тією рушійною силою, що спроможна подолати відмінності в особливостях функціонування підприємств виноградарсько-виноробної галузі нашої держави та розвинених країн. Перед виробниками відкриваються можливості вивчення досвіду зарубіжних компаній, впровадження новітніх, або значно вдосконалених технологій і процесів, нових методів маркетингу та організаційних методів у діяльність підприємства з метою досягнення високого рівня якості продукції та виходу на міжнародний ринок.

Проте інноваційна діяльність пов'язана із ризиком – загрозою втратити власні ресурси, недоотримати дохід або понести додаткові витрати, які не дадуть бажаного результату. В країнах із розвинутою економікою багато уваги надається тим труднощам, з якими підприємства стикаються під час розробки й упровадження інновацій. Їх варто враховувати також на вітчизняних підприємствах – це надмірні витрати коштів і часу, пріоритети конкурентного розвитку, незадовільний попередній аналіз ринку, неспроможність підібрати та залучити достатню кількість інформації від кінцевих споживачів і неповна взаємодія між підрозділами підприємства.

Впровадження інновацій пов'язано з великими витратами і тому залежить від фінансових можливостей підприємств. Отже, на ринку пануватимуть суб'єкти підприємницької діяльності, які винайдуть кошти для досліджень запитів споживачів, розробки та впровадження нових смакових властивостей і видів продукції, а також підприємства, які зможуть залучити інвесторів для підтримки своєї діяльності. Звичайно, здійснення інноваційної

діяльності на виноробних підприємствах неможливе без команди висококваліфікованих спеціалістів, які зможуть проводити поглиблене дослідження ринку та потреб споживачів, а також значних інвестицій в інновації. І якщо керівництво підприємства таки обрало шлях інноваційного розвитку, перед ним постає першочергове завдання – створення такої системи управління, яка дасть можливість ефективно й швидко впроваджувати інновації, оптимально використовувати всі ресурси підприємства та досягати великого рівня доходності.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Таким чином, за результатами дослідження сучасного стану виноградарсько-виноробної галузі можна зробити наступні висновки.

Для підвищення конкурентоспроможності виноробних підприємств, на нашу думку, можна запропонувати два шляхи досягнення оптимального функціонування: стати виробником із найнижчим рівнем собівартості або виробляти таку продукцію, яка високо цінується покупцем, і за яку він готовий платити більше. Отже, виробник або зосереджується на виробництві вин низького цінового сегменту, або надає продукції нових якісних і смакових властивостей, використовує новітні технології, створює новий бренд для задоволення потреб споживачів різних цінових сегментів.

Для забезпечення галузю значних й стабільних грошових надходжень у державний бюджет, держава повинна активно сприяти розвитку галузі шляхом

розробки цільових програм фінансування первинного й вторинного виноробства, впровадження заходів щодо запобігання фальсифікації продукції. Також необхідно прийняти законодавчі та нормативні акти, які створюють умови для ефективного, рентабельного й конкурентоспроможного функціонування виноробної галузі.

Ефективне функціонування виноробних підприємств на сучасному етапі розвитку економіки можливе за умов наукового обґрунтування шляхів вирішення їхніх проблем, проведення активної державної політики стимулювання інноваційного розвитку виноробних підприємств і підвищення їхньої інвестиційної привабливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агробізнес: проблеми, сучасний стан та перспективи розвитку [Колективна монографія] / За заг. ред. Жуйкова Г. Є., Сухій Я. В., Ніценко В. С. – Книга 2. – Одеса: ТОВ «Лерадрук», 2012. – 656 с.
2. Прохорчук С. В. Необхідність стабілізації та формування стійкого розвитку підприємств виноградарсько-виноробного підкомплексу / Прохорчук С. В. // Бізнес – навігатор: науково-виробничий журнал. – Херсон: МУБіП, 2009. – № 17. – С. 51-59.
3. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / Л. І. Федулова, В. П. Александрова, Ю. М. Бажал та ін.; за ред. Л. І. Федулової. – К.: Основа, 2005. – 550 с.
4. Саблук П. Т. Аграрний сектор в умовах членства України у Світовій організації торгівлі: здобутки і перспективи / П. Т. Саблук // Економіка АПК. – 2011. – №3. – С. 3-6.
5. ННЦ «Інститут виноградарства и виноделия им. В.Е. Таирова» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tairov.com.ua/institute>.
6. Галузева програма розвитку виноградарства та виноробства України на період до 2025 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravo-law.kiev.ua/15653.html>.
7. Статистичний збірник «Регіони України». – 2012. Ч. 1. – К.: Державна служба статистики України. – 2013. – 358 с.
8. Статистичний збірник «Регіони України» – 2011. Ч. II. – К.: Державна служба статистики України. – 2011. – 783 с.
9. Статистична інформація Державного комітету статистики України: Держкомстат України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Петричко Марія Михайлівна

ВИНОГРАДАРСКО-ВИНОДЕЛЬЧЕСКАЯ ОТРАСЛЬ КАК ОБЪЕКТ ИНВЕСТИРОВАНИЯ В ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКЕ

В статье рассмотрено современное состояние и условия функционирования виноградарско-винодельческой отрасли Украины, выделение отдельных проблем ее функционирования, а также выявление приоритетных направлений развития предприятий отрасли.

Ключевые слова: виноградарская отрасль, винодельческая отрасль, тенденции, проблемы, направления развития

M. Petrychko

VINEYARD AND WINERY INDUSTRY AS INVESTMENT OBJECTS IN INNOVATIVE ECONOMY

The article deals with the current state and operating conditions of viticulture-wine industry of Ukraine, the allocation of some problems of its operation, as well as identifying priority areas of the industry.

Keywords: wine growing industry, wine industry, trends, issues, areas of development

Одержано: 11.06.2014 р.